

perhibentur. Sed Hebraeus Author ignorare non debuit, vocem Sin Hebraice lutum sonare; & Brochartus scite demonstravit, Urbem Pelusium ex lutoso situ olim Sin appellatam; ex quo etiam derivatum nomen Pelusium, cum Graece Pelos lutum sonet.

Hæc omnia satis quidem demonstrant, Sinas nonnullis Synagogis Judæorum, & Israelitarum frequentari. Quid ergo? an proinde decem Tribus, sive omnes, sive potissima illarum pars ad Sinas migrarunt? Profecdo eodem argumento demonstraretur, Perfidem, Germaniam, Turcarum ditionem ipsas fuisse Israelitarum sedes, cum plures ibi quam apud Sinas Synagogæ spectentur. Modò quæ de transitu earum in Americam feruntur, in examen revocanda.

R. Menasse, de quo supra, neque unicus est nec primus, qui Americanas terras ab Israelitis frequentatas autumaverit. Grotius de Orig. Gent. Americ. pluribus Scriptoribus eam stetit sententiam testatur, ut Israelitis decem Tribuum primum in Mediam, ac deinde in Tartariam, demum ad Americanas regiones deduxerint. Id autem sibi jure afferendum arbitratur, ex quo mores nonnullos Judaicos Americanis innotuisse compererint. Sed Grotio infirmior ea argumentandi ratio videtur, quam ut sententiam suffragio suo fulciendam censuerit. Montefinus in sua narratione ad Menasse, deprehendisse se narrat non infrequentem Judæorum in populum collectorum turbam post montes Cordilleras, regionem Chily in America terminantes. Cum enim, ait ille, in eam Regionem aliquanto altius penetrassem, amnis occurrit, è cuius ripa dato signo statim procedentes è lateribus offendi viros quamplurimos, Hebraice pronunciantes illud Deuter. 5. 1. Audi Israel, Dominus Deus noster ipse est Dominus. Norant Abraham, Isaac, & Jacob nomina, quos viros tanquam Patres suos suspiciebant, genus suum ad Rubem referentes: Deductos se in eam Regionem speciali quodam Dei consilio nec sine prodigiis testabantur; cum verò Indos nati fuissent adversarios, accidit tandem, ut ipsos persecutores suos in manus Hispanorum lapsos ultio consequeretur. Addebant Magorum instigatione semel, iterum, & tertio bello afflictos fuisse, in quo tamen cum hostibus congressi, suis illis dissipatisque, insignem victoriam reportarint; ex Magis verò quicumque ultionem evitassent veritate tandem coactos fuisse, ut Deum Israelis solum esse Numen, addictamque illi gentem tandem in exitu seculorum universum latè Orbem imperio suo subacturam faterentur. Hæc Montefinii narratio, quæ pura putaque fabella videtur, Manassi imposuit; & cum ita naturâ comparatum sit, ut dulci rerum, quas maxime optamus, spe nos ipsos & decipiamus frequenter, & aliorum deceptionem amemus; blandâ rerum species ob oculos Hebraei obversante, Librum suum de Spe Israel distavit, in quo tanquam certum constituit, Asiam olim & Ameri-

cam jugi continentis tractu continuari, quas deinde Deus sinu Aniani intersecto determinavit. Ante eam divisionem, ait, Judæi in Americam migrantes, sedes ibi suas adversus veteres regionis incolas munierunt. Nec defunt Authori Scripturæ in rem suam testimonia. Isaias 51. 5. Me (Dominum) Insula expectabunt; Et 42. 4. Legem ejus Insula expectabunt; Insula Judæos expectantis nomen Americam designat.

Eques Pen in sua Epistola de præfenti statu Regionum Anglicanarum in America, invenisse se Judæos in ea regione sibi persuadet ex eo potissimum, quòd incolarum vultus, maxime puerorum, Hebræorum ora aded refert, ut quicumque illos intueretur, Judæos se vidisse crederet. Computum suum per Lunas instituunt, primitias fructuum offerunt, Festum Tabernaculis simile celebrant; Altare erigunt ex 12. lapidibus; sanus lugent in annum. Fœminarum mores Judæarum exprimunt; sermone utuntur virili, conciso, vivido, brevi, non redundant, quali & Hebræi, quorum unum verbum pro tribus valet, cum reliqua audientes per se suppleant.

Tradunt insuper, obtinere apud Mexicanos circumcisionem (k), floruisse olim apud illos Gigantes; diluvii ideam aliquam servare, quamvis ejus historia varie à variis narretur. Eductos se jactitant è pelago, quòd de transfractatione maris Idumæ dictum intelligendum est. Solemne est etiam alicubi in Regno Peruano, ut niveus agnus macetur, ejusque cruore farina subacta in populos distribuat, è qua in domorum liminaribus sanguineâ impressâ notâ piantur. Sunt qui & resurrectionem probent, perpetuum ignem in cultum Domini servent, annum Jubilæi post quinque annorum decades, & Sabbatum post evolutos sex dies, colant. Solent pariter Caraiba clamore vocis alifque lætitiæ significationibus innovatè in singulos menses Lunæ plaudere; à suilla abstinere; & apud Peruanos sacrificiis quibusdam agnus, ritu ab Hebræis non absumit, immolatur. Mulieres menstruo incommodo affectæ, à virorum interim commercio abstinent. Incolæ Machoe contactu cadaveris sordem contractam aquâ eluunt. Nec defunt apud illos, quibus post mortem fratris conjugium cum uxore ipsius lege præceptum est. Connubiales etiam leges apud Peruanos ferè similes ac apud Hebræos vigent, cum de fratre agitur, suscitare semen fratri suo recusante (l). Mos est apud illos, ut fœmina calcamenta sponso inducat; & fœminæ mox à puerperio impuræ censentur. Tanta morum, legum, & sententiarum consonantia de industria inducta, non casu accidisse videtur. Ex hoc autem apertissimo documento deducitur, Israelitas in Americanas regiones penetrasse, sive per Sinas, sive per Tartariam, sive classe ex Hispania & Gallia devectos, juxta nonnullos Rabbinos, qui in eam sententiam laudant Abdæ vers. 20. vaticinium, quo juxta Hebræam veritatem

k Vide, si libet, Aosham. & alios Res. Americ. Hæc. Demonstr. prop. 4. &c. Bajna. Hist. des Juifs.

l Deut. 25. 7.

De Regionibus in quas Israelitæ dispersi sunt. 241

eorum Patres exilio in Hispaniam [ Sepharat ] & in Galliam (Sarpbat) depulsos, migraturos inde in regiones meridionales predictum est; quas Meridionales regiones Americanas illi quidem interpretantur (m). Verùm hæc argumenta quo plus in specie, in re tanto minus habent soliditatis. Quibus enim in locis similes Hebræorum mores spectantur, plures etiam obtinent illis planè repugnant. Ut aliquid in eam rem solidi adduceretur, monstranda esset integra gens, provincia, regio moribus, & cultu, quantum ab aliis omnibus planè discreta, tantum Israelitis conjuncta. Quòd enim alibi à suilla abstinere, alibi septimam quamque diem observent, alibi agnum macent &c. id planè levius est, quam ut Americanorum origo ad Israelitas referatur. Ecquis populus, si hæc valeat, non Hebræam habeat originem? Quem, rogo, ostenderint in vastis illis regionibus terrarum tractum, ubi nomina Abraham, Isaac, & Jacob innotuerint; circumcisionis ritus generatim obtineat; ubi Scripturæ genus & Hebræorum vernaculus sermo utrumque maneat; Sabbatè observatio unanimitè, & constanti ritu vigeat? Hisce enim characteribus genus Judaicum ita exprimitur, ut ubicunque Hebræi fuerint, ibi statim ultro se prodant. Populus enim in ipsa depressione sua superbus, semper ab aliis se populis fecernit, negatoque cum cæteris commercio, in unum coetum coalescit. An simile aliquid in America deprehendere potuerunt, quicumque dubia Judaismi vestigia ibidem legerunt? Nec tamen negavero sive affirmare audent, ubi statim totam latè orbis faciem dispersos, gentem lucro inhiantem, sepiusque ab avitis sedibus depulsam, fortunæ quodam jactu, seu potius Divina Providentiæ consilio, parvo numero in Americanas regiones pervenisse, ibique temporis successu cæteris admixtas, in Idololatriam, cæterisque Paganorum mores, elapsâ originis linguæ, & legis suæ memoriâ, transire non potuisse.

Docet non obscure nec semel tantum Scriptura [ n ], Israelitas decem Tribuum, post eversum Regnum Samariæ in Ægyptum secessisse; cum nullum haberent alium sive commodiorem, sive tutiorem effugii locum. Erat enim regio Palæstina finitima; & suam Regem Ægypti Israelitis favisse par erat, si nullâ aliâ impellente ratione, saltem quòd Osee Rex Israel ejus partibus studuerit plurimum, consiliumque susceperit, ut fœdus cum illo iniret, quòd se à jugo Assyriorum subduceret (o), ejusque rei merito bellum Salmanasar, unde ultimum excidium inductum, in caput suum provocaverat. Verùm idem Propheeta, ex quo secessisse in Ægyptum plures compertum habemus (p), gentem tamen universam in Transæphratheâ captivitatem tolerasse testatur; addens insuper, ex iis, qui in Ægyptum contenderant, plerosque misero lethi genere interivisse (q). Tandem vaticinatur, reliquias ejus gentis, quæcunque excidio supererat, ad propria tandem remeaturas (r): Ipse

(Dominus) rugiet, & volabunt quasi aves ex Ægypto. Frustrâ igitur in Ægypto reliquæ decem Tribuum quarantur; quarum si plures in ea regione sub Regibus Ptolemæis deprehendantur, migrasse eò post obitum Alexandri Magni credendæ sunt. Hecateo enim teste, post ejus Principis obitum plures Judæorum myriades ex Judæa in Ægyptum translatae sunt (s). Querendi sunt etiam Israelitæ in Æthiopia, ubi jam inde à pluribus sæculis sedes suas habuerunt. Quicumque Reginam Sabam Jerosolymam ad invisendum Salomonem venientem ex Æthiopia accersunt, illi ab eisdem Reginae ætate Judæos in ea regione constitunt. R. Eldad è Tribu Dan, Author noni, sive juxta alios decim tertii sæculi, (t) autumat, sub ipso Jeroboami Regno Tribum Dan in Æthiopiam concessisse, inique cum incolis fœdere ibidem coaluisse. Eorum deinde vestigia Tribus Nephtali, Gad, & Aser sequas tradit; quibus idem Rabbini accenset Tribum Moyfis, cujus nominis, nisi si fortè Tribus Levi designetur, quæ alioqui nunquam in eam regionem migravit, juxta ac pluribus Scripturæ, & historiæ Judaicæ argumentis docemur, nullam fuisse constat. Hæc Moyfis Tribus, si Rabbini audiamus, Idololatriæ primùm cultui addicta, cum tandem respicisset, superbas in ea regione ades sibi parandas suscepit. Porro universis illis Judæis præerat è gente ipsa selectus Rex, viribus potens, sub cujus signis ad nutum stare potuisset exercitus 120000. equitum, & 100000. peditum. Sed aniles fabellas omitamus, quòd etiam amandanda sunt ab eodem Rabbinò tradita de Tribu Issachar Perfarum & Medorum dominationi subjecta; sicut & de Zabulone, cujus sedes à montibus Pharan ad usque Euphratem porrigerentur. Nec meliorem fidem merentur, quæ apud illum legimus de Ruben retrò post Pharan commorante, atque vernaculo Arabum sermone urente; de Ephraim, & dimidiâ Tribu Manasse in ulteriora ad meridiem penetrantibus; ac tandem de Simeone, & Juda in Regno Chozar numero hominum, atque sibi vestigialibus 25. finitimis Regibus florente. Hæc augendæ gentis gloriæ temerè procusa pro historiis venditantur, ut proinde diutius talia prosequentes Lectorum patientiâ abuti videremur. Quòd extra controversiam arbitror, illud est, miram plures hodie in Æthiopia Judæos versari, viros strenuos & bellicosos, potentes aded, ut elapsi sæculi dimidio eorum quidam Regnum sibi modicæ regionis inter montes sitæ, & accessu difficilis usurpare tentaverit, quemadmodum ex duobus Legatis Regis Ethiopiæ D. Bernier in Aula Mogolis didicisse se refert (u). An verò Judæi illi ad decem Tribus spectent, non nisi temerè afferretur; quin & illi suam ad Judam originem referunt, quanquam nullâ fide. Constat autem aliò quam in Æthiopiam decem Tribus translatas à Salmanasare venisse Benjamin Tudelensis (x) temerè pronus

m Vide in eam sententiam. Opus Gallicum de consonantia morum inter Indos Orientales Judæosque, Authore Domino de la C... Bruxell. 1704. in 12. sicut & Anglicum alteri de eodem argumento. Thoma Throvorogood, aliosque nonnullos, apud Fabricium Bibliograph. Antiquar. pag. 16. &c.

n Osee 8. 13. & 9. 3. & 11. 5. o 4. Reg. 17. 4. p Osee 5. 13. & 8. 9. & 10. 6. & 11. 5. & 9. 3. q Osee 9. 6. r Osee. 11. 11.

s Apud Joseph. contra App. lib. 1.

t Vide Bartolacci Biblioth. Rabinic. tom. 1. pag. 129.

u Voyage de Karchemir to. 4. pag. 218. x Benjamin Itiner. pag. 77. 81. & 87. Edit. Planin. 1775.

lus Tribus Ruben, Gad, & Manasse, in Cebur constituit, loco tridui itinere à Tili-massa distanti, ultra quem, sequitur, horrida quædam solitudo 18. dierum itinere porrecta. Dan, Zabulon, Aser, Nephtali sedem habent secundum flumen Gozan in montibus Nisbor. Meminit etiam montium Haphthon, quos Israelitarum portio à Sal-manafare translata occupaverat. Fides harum rerum esto penes Authorem; cui si quis credere recuaverit, illi loca petere, ibique Tribus querere licet; ductore tamen itineris perito opus est, seduloque prius in Tabulis Geographicis querenda Cebur, montes Nisbor, & Haphthon.

Olaus Rudbeckius, filius Cl. Rudbeckii Authoris Atlantici, in sua Laponia illustrata defendit, non aliò quàm in ultima Septentrionali, nempe in patria sua Laponia, querendas decem Tribuum reliquias, cuius opinionis generales quasdam affert conjecturas, & ritus quosdam æquè apud Judæos Laponesque obtinentes. Quæ si valuerint, nulla non regio decem illis Tribubus assignaretur. Legebis Vitium Dissertatione 2. qua probat Evangelium non ante ad Americanos deductum, quàm post frequentatas eorum regiones ab Europæis.

Postquam igitur frustra querendis decem Tribubus sub his Ducibus varia loca lustravimus, nihil nisi sublestæ fidei conjecturas nacti, hæc habemus, quæ ex itinere referamus. Decem Tribus nulla habent certa in Orbe loca, quantum novimus, ubi simul omnes in unum populum coalescant; neque seorsum singulæ certam habent fixamque sedem, quam ita teneant, ut à cæteris distinctum populum constituent. Sed variis in locis & regionibus, reliquias infelicis populi cernere licet, qui in varias dispersus partes, nec gentem amplius, nec populum ab aliis discretum efficit, juxta vaticinium Isai. 7. 8.: Desinet Ephraim esse populus. Jacent ubique inglorii sine Rege, sine Principe, sine Sacrificio, Temploque, nullo Sacerdotii, & Numinis honore, ut neque Judæos amplius, neque Paganos referant, juxta illud Osee 3. 4. Dies multos sedebunt filii Israel sine Rege, sine Principe, sine Sacrificio, sine Altari, sine Ephod, sine Teraphim. Frustra illi vanam potentiam extra regionem suam, qua nunquam extra regionem suam præstiterunt, jactitant. Quos Reges, & Principes genti constitutos venditant, illi non nisi in errantium cerebro Regnum, & auctoritatem obtinuerunt. Jam inde à transmigratione ad nostram usque ætatem, sine capite, & sine Republica lacerati membra cadaveris disperguntur. Si quid autem in medio gentium, & variis jactatum persecutionibus, veteris populi spectrum mansit, id Divinæ Providentiæ beneficio accepto referendum est, quæ populi sui miseratione tangitur, & infelicem populum illustre statuit documentum, sicut de veritate Religionis, ita etiam de futura in refractarios ultione.

Dispersus tamen alioqui, & in aliarum gentium nomen & corpus translatus populus, adhuc tamen altiora sui vestigia, si-

mulque apertiora sui exhibet documenta in iis locis, quæ olim, transferente Sal-manafare, incolere coactus est, uti in Assyriâ, Mediâ, Mesopotamiâ, ad Euphratem, & circumjacentibus regionibus. Jactas olim in eo solo radices, tam altè demisit gens Judæa, ut neque plures recurrentes vicissitudines, atque 24. sæculorum incursus nunquam extirpare annosam arborem potuerint. Exinde casu impellente ea latè loca penetrarunt, in quibus nominis Israelitici vestigia aliqua deprehendimus. Quamquam non si simus, qui omnia ea loca Israelitis decem Tribuum frequentari autumemus; potuit enim facillè maxima illorum portio ex Judæis derivare. Tribus Juda, & Benjamin ita Judæam repetiisse ducibus Zorobabele, Esdra, & Nehemia leguntur, ut plures inter Assyrios remanerent. In censu populi apud Esdram minor sanè populi numerus refertur, quàm ut omnes duarum Tribuum populos complectatur. Quanta enim hominum turba per totam Assueri ditionem dispersa esset ex lectione libri Esther fati intelligimus. Legimus etiam in historiis frequentissimam transmigrationem Judæorum, quam Artaxerxes Ochus, post subactam Phœniciam & Ægyptum imperavit; quibus assignata regio ad mare Caspium, in Hyrcania, & Babylonia (y). Judæi Jerosolymitani Alexandrum Magnum rogarunt, ut liberum Legis, & Religionis exercitium permitteret Judæis Mediam, & Babyloniâ tenentibus (z).

Concessa quidem à Cyro Tribubus Juda, & Benjamin facultas in patriam remeandi; favor, quo universa Judæorum gens sub felici, & diuturno Assueri Regno per orientem fruebatur, conciliante illis gratiam Esther Regis conjuge, & Mardocheo qui Regi proximus imperabat; ac tandem patriæ ubertas, quam Principis privilegia cumulabant; hæc simul omnia plures Israelitarum, ut in Palæstinam reditum optarent, vehementer impellebant. Insitus est enim mortalibus omnibus in patriam amor; quo Hebræi, si quis alius populus, tenebantur magis, utpotè promissæ patribus suis terræ studentes. Hæc verò concessa duabus Tribubus facultas non angustiis ita limitibus terminabatur, ut vel sub ejus nominis obtentu, vel quacumque tandem alia de causa ad cæteras non propagaretur. Id autem compendio suo Judas reputabat, si reliquas Tribus à servitute liberaret; in unum enim populum Judæis omnibus coalescentibus, quanto major populi turba regrediebatur, tanto viribus & potentiâ augendus fuerat; sicut vicissim majori munimento se contra Samaritanos veteres regionis occupatores tueretur. Serviendum erat insuper Divinæ Providentiæ consiliis, quibus ita disponendæ res fuerant, ut vaticiniis Prophetarum non obscure nec semel reditum decem Tribuum prænucciantibus, sua fides constaret. Quomodo etiam Jesus Christus fidem universo Israeli annunciare potuisset, si in Judæam veniente illo, insignis ejus gentis portio alibi versaretur? Non-

y Jul. African. apud Georg. Syncell. Oros. lib. 3. cap. 7. z Joseph. Ant. 11. lib. 11. cap. ult.

a Matt. 10. 6.

b Matt. 2. 18. c Matt. 4. 13. 25.

d Vide Osee 2. 10. & 11. 10. 11. 12. Ezech. 4. 6. & 37. & 38. & 39. Amos 9. 4. & c.

ne debuisset Christus, qui missum se ad oves, quæ perierant domus Israel, profitebatur (a), remotas illas regiones adire, quò scilicet miseris illis gentibus, & in umbra mortis versantibus latum exortæ lucis nuncium afferret? Nonnè ita Apostolos egisse, ac locutos scimus, ac si cum omnibus Judæis rem habere se persuaderentur? Nonnè in eam sententiam vaticinia de Ephraim (b), Nephtali & Zabulon (c) exposuerunt, quasi scilicet singulas eas Tribus avitas hæreditates tenere persuaderentur?

His omnibus gemina opponunt. x. De reditu in patriam decem Tribuum nihil satis expresse usquam in Scriptura legitur. 2. Decem eas Tribus adhuc in dispersione manere compertum esse. Quibus ego respondeo: 1. Nusquam in Scriptura quidem ejus rei historia legitur; nusquam etiam apparet edictum aliquod Regum Chaldæorum, sive Persarum hanc populo facultatem indulgens. Sed ejus rei defectum suppleat non obscura Prophetarum oracula (d), quibus de reditu illorum, quemadmodum & de Juda, nihil ambigendum relinquitur. Nec tamen Israelitas omnes decem Tribuum in Palæstinam rediisse con-

tendimus, quemadmodum nec ex Juda, & Benjamin omnes sub Zorobabele, Esdra, & Nehemia avitas sedes repetierunt. 2. Potuit sensum, & per turmas populus rediisse, ut nulla satis frequens transmigratione in Annales referenda contigerit. 3. Id potissimum ad Alexandrum Magnum referri potest, à quo, referente Josepho, Judæis omnibus concessa facultas avitas sedes repetendi (e). 4. Non levibus argumentis docemur, Jesu Christi, & Apostolorum ætate Judæam omnium Tribuum Hebræis frequentari.

Iis quæ secundo loco objiciebant, ita respondeo, ut argumentum in adversarios regeram. Compertum tenemus post Cyri, & Darii Regnum non infrequentes è Tribubus Juda, & Benjamin Judæos per omnem latè Europam, Asiam, & Ægyptum vagatos; quid ergo? an sub Zorobabele Esdra, & Nehemia Tribus illæ Judæam non repetierunt? Plus nimio, vel nihil argumentum probat. Quod nostræ opinioni de illo invidia creetur nihil est; poterant enim Israelitæ decem Tribuum magno numero rediisse, pluribus aliis relictis. Leviori brachio hæc attingimus, peculiari Dissertatione alibi discutienda.

e Joseph. lib. 1. contra Apion.

IN PRIOREM LIBRUM  
E S D R Æ  
PROLEGOMENON.

Inter Principes viros, qui politiz Republicæ Judaicæ in melius reformandæ atque cultui Domini restituendo post solutam captivitatem Babylonicam utilem operam impenderunt, Esdras jure meritòque constituendus est. Præstita genti suæ maximi momenti obsequia, peritiam Legis, quæ viro immortale nomen pepererat, id apud mortales valuerunt, ut plurimum insignium facinorum gloria temporis successu amplissimo viro tribueretur. Accessit insitum Judæis ingenium omnia in majus efferendi, quo summi viri laudes etiam veritatis dispendio amplificarentur. Ita Malachiam cum Esdra confundendum arbitrantur (a); huic inventæ Masoræ, & punctorum vocalium honorem; hunc reparatorem Sacrarum Scripturarum, Authorem Canonis Hebraici, quo Libri Sacri ad 22. determinantur, autumant. Sunt tandem qui veteres Scripturas Hebraicas novis Chaldæis characteribus ab illo traditas credant; quibus de rebus omnibus legendi Virorum eruditorum Tractatus, & Dissertationes nostro huic Prolegomeno subiungendæ.

Esdra è Sacerdotali genere nato pater fuisse à nonnullis creditur Sarain Sum-Differt. Calmet. Tom. I.

Mus Sacerdos neci traditus à Nabuchodonosore in Reblata post captam Jerosolymam; facilius tamen credimus eum virum vel avum, vel proavum Esdræ fuisse; vix enim aliter temporum ratio patitur, nisi fortè virum illum ultra 150. annos vitam prorogasse dixerimus. Venisse primum Jerosolymam unà cum Zorobabele creditur, repetensque deinde, uti ferunt, Babylonem, quò proseguendæ ædificationis Templi negotium urgeret, dein anno 7. Artaxerxis iterum Jerosolymam se contulit. Studio Legis à teneris addictus, adeo in eo scientiæ genere excelluit, ut Scriba vellox (b) in Scriptura appellaretur; quod viro nomen non ex facilitate scribendi, sed ex intima patriæ legis cognitione inditum constat. Anno septimo Artaxerxis Longimani, bonâ Principis veniâ, Judæa iter unâ cum voluntariis ejus via sociis inivit; factâ simul à Rege copiâ deferendi Jerosolymam aurum, & argentum ex oblationibus populi collecta, unâ cum vasibus auri, & argenti in usum Templi, mandatis insuper oneratis Regii Erarii Præfectis per Syriam, ut quæcumque necessaria in obsequium Domini, auri argentique, frumenti, vini, olei, & salis ad sacrificia, abundè sufficerent. Concessa pariter Sa-

b 1. Esdr. 7. 6. Sophet mahir.